

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Főter. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja.

Egész évre . . . . . 8 korona
Fél évre . . . . . 4 korona
Negyedévre . . . . . 2 korona

Tanulóknak egész évre 4 kor.
fél évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó hivatal:

Rimaszombat, Pokorági-utca 1 szám a. a könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatali előfizetés, hirdetés, nyiltér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja

Egy háromhasábos petitsor terfoglata . . . . . 12 fillér.
Bélyegdi minden beiktatás után . . . . . 60 fillér.

Nyiltér:

Egy sor . . . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nenkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezlszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

A „Tompa-émlék” ügye.

Valóban régóta vajudik s nem valami nagy dicsőségére Gömörmegyének, mely büszkén vallja magáénak Tompa Mihályt.

De végre is újból napirendre került.

Megyénk bizottsági közgyűlése f. hó 13-án fog határozni amaz indítvány felett, mely a Tompa Mihály neve alatt alapítandó megyei könyvtár létesítése végett, a költő egykori barátja, Hanvay Zoltán ur által adatott be.

Bizonyosnak tartjuk, hogy ez indítvány kellő méltatásra találand, s a nagy költő szelleme élni és továbbra is jótékonyan fog hatni azok közt, kiknek alkalmuk és idejük lesz ama könyvtár fölhasználni.

Sem az indítvány fontosságát, sem a költő iránti hálás tisztelet illetén kifejezésének bőséget szállítani nem jut eszünkbe, midőn ehez az utolsó órában — némi szerény észrevételt félünk, mert kétségtelennek tartjuk, hogy egy szakszerűen berendezett, jól kezelt nyilvános és ingyenes közkönyvtár — erkölcsi tekintetben — hatalmas erők forrása, a nemes eszméknek, — habár aránylag szűk körben — áldásos terjesztője lehet.

Mi — őszintén szólva — e könyvtárt, egy magában sem elégnék, sem alkalmasnak nem véljük arra, hogy Gömörmegye egész közönsége részéről azon elismerésnek, melylyel nemzeti irodalmunk ezen egyik legnagyobb alakja iránt máig adós, minden tekintetben méltó kifejezője lehessen.

Nem elég és alkalmas azért, mert ama

könyvtár, még ha minden lehetőleg kedvező körülményt feltételeznénk is, csak a hivatottak által lesz megközelíthető; ellenben azok számára, kik irodalommal foglalkozni vagy nem tudnak vagy nem akarnak, rejtett kincs marad minden hatás nélkül a közönség legnagyobb részére.

Ama nemes, magas röptű, s mégis könnyen érthető gondolatok, melyek Tompa örökbeesü, közkezen forgó műveiben maradtak reánk, más emléket is megérdemelnének e megyétől, olyat is, melynek szemlélete még azokra is lélekemelően hasson, kiknek nincsen arra alkalmuk, hogy az emlékére alkotott könyvtárt igénybe vegyék.

Minden művelt ember bizonyára örömmel veendi tudomásul megyénk bizottságának azon üdvös elhatározását, melylyel a „Tompa-könyvtár”-t létesíteni, de hisszük, miszerint még nagyobb meglepéssel fogadná közönségünk, ha egyben elhatározná a bizottság azt is, hogy azon — már évek hosszú sora óta tartó — mozgalmat, mely a „Tompa-szobor” felállítását tűzte ki célul, figyelmére méltatva, annak élére áll s ki mondja a rég várt „legyen” szót

Egy tekintélyes, dicső multjára méltán büszke vármegye bizottságának erkölcsi és anyagi támogatásával folytatott mozgalom fényes eredményei volna befejezhető épen akkor, midőn nemzetünk a honszerzés ezredik évfordulójának napját ünneplendi.

Ez volna legméltóbb elintézése a „Tompa-émlék” ügyének.

A rimabrézói ág. ev. templom felavatása.

1894. február 26. *)

A helybeli ódon templom megnagyobbított részének, új orgonájának s összes belső berendezésének felszentelési ünnepélye a közönség s a völgyünkbeli lakosság tömeges részvétele mellett tegnap délelőtt ment végbe.

Zelenka püspök ur megbízottjaként Glauf főesperes ur végezte a szentelés magasztos szertartását, a töle megszokott ékesszólással tartván előbb tót, majd magyar nyelven, akár formai kerekdedség, akár tartalmi gazdagság tekintetében magas színvonalon álló oltári szent beszédet. Oltári segédkezői voltak Kolbenh-yer Lajos rimabányai és Kolbenh-yer József nyustyai lelkészek, utóbbi mint lithurgus, előbbi mint szószéki predikátor végezték feladatát, mindketten lelki bensőséggel s igazi mesterre valló módon. Helybeli lelkész az egyház, — illetve a templom monografikus történetéből adott elő nevezetesebb részleteket, — s végül az adományok névszerinti felolvasásánál hangsúlyozta, hogy a 6000 forint meghaladó költség felerésze közjótékonyág örvendetes eredménye, melyért köszönetet mondott a nemes keblű pártfogóknak. Isteni tisztelet után 24 forint 40 kr. offertórium gyűlt be a templom javára. A falu minden háza telve volt vendégekkel, leginkább azonban az új rendbehozott paplak, hol 50 teríték várta készen ugy az egyház hivatalos mint a család meghívott s szívesen látott vendégeit. Természetes, hogy ebéd idején — mely délután 1—4 óra között fogyasztatott el — szelfemes tőzstokban nem volt hiány. Mint utánozhatatlan művészek e téren B. P. mérnök és H. L. (előbbi által pongyoloki jelzővel kitüntetett) lelkész nyújtottak közélvezetet.

Este hat órától a volt vendéglő nagy termében 50 kr. belépti-díj s jánosii zene mellett táncmulatság tartott. A terem s az emeleti két nagy szoba a szó szoros értelmében megtelt résztvevőkkel, kik a legpéldásabb rendben lefolyt mulatságról csak a hajnali órákban távoztak. A mulatság bevételé 169 forint 38 kr. tesz, mely a kimutatott kiadással 49 forint 09 krral szemben — 120 forint 29 kr. tiszta hasznót eredményezett a templom javára. Felülfizetésekből befolyt 24 forint és pedig felülfizetett: Okolicsányi Gáspár 4 forint 50 kr., Aronffy Ernő és Farkas Gyula 2 forint 50 kr-ával (5 forint), Lamos Adolf és Suchár 1 forint 50 kr-ával (3 forint), Schmidt Bernátné, Borysné,

*) Lapunk mult heti számából tárgyhalmaz miatt kimaradt Szerk.

T A R C Z A.

Fohász.

— Reviczky Gyula nyomán. —

Számlálgatom, találgatom,
Hogy hány hetem, vagy hány napom
Van hátra még . . .

Élek-e még, —
Mig szerelmem bevallhatom?

Oh hányszor hívtam a halált,
Mihelyt a kedvem búsa vált,
De most, hogy
Szeretek lün;
Nem érzek mást, mint borzadályt.

Meghaljak? Most, midőn érzem:
Boldog leszek szerelmemben!
Irgalmas Ég!
Csak most ne még . . .
Hadd éljek ez édenkertben!

Vágy még hevit, kedv még emel,
Még szerelmem sem zengtem el,
S érzelmeim
Tönkelegét
Mind a hideg sir nyelje el . . . ?!

Toldjad meg hát kegyelmes Ég
A bús szerelmes életét.
Mig kiönti
Érzelmei
Zengő, zsbongó tengerét.

Mig megmondja kedvesének:
„Angyalom, csak érted élek,
Érted vagyok,
Érted halok,
Mig él bennem szív és lélek!”

Esdek hozzád kegyelmes Ég:
Ne haljak meg . . . csak most ne még!
Hadd értse meg
Bús szívemnek
Hangjait, kiért szívem ég . . .

Ferber Albert.

Egy délután.

— Irta: J. Gy. —

Egy esős délutáni napon garçon lakásom másodemeleti szobájában fel-alá sétálva a hangulatlanság, vagy a mit köznyelven unalomnak hinak, annyira erőt vett rajtam, hogy hiába iparkodtam, hol ebbe, hol abba a thémába belekapaszkodni, minden igyekezetem hiába valónak bizonyult be. Az unalomnak ugyszólván rabja lettem. Egy ideig bámulva néztem a nagy esősepeket a mint ablakomra hullva gyöngyharmatként ott ragyogtak egy ideig, majd hirtelen széjjelfolyva villámgyorsasággal ereszkedtek le a tükörsimású üveglapon. Erre kísérletkép kezembe fogtam a tollat azon reményben, hogy a kis szellemi munka, melyet végezni szándékoztam, helyreállítja majd szellemi rugékonyságomat. De oh fátum! ezen szándékomban is hajótörést szenvedtem. Én Varsányi Béla, kinek szellemes tárczáit a művelt olvasó közönség a legnagyobb élvezettel szokta olvasni, a mondott délutánon teljesen képtelennek éreztem magam a gondolkozásra. A leírt betűk valósággal boszorkánytáncot jártak szemem előtt s mint valami apró démonok gunyosan vigyorogtak rám. Dühösen csaptam le kezemből a tollat s felállva kinéztem az ablakon azon reményben, hogy az alattam fel-alá hullámzó tarka-barka sokaság talán kissé lekötí figyelmemet. Fájdalom! ugy sem tudtam boldogulni.

Még az a szép szöke angyalfej, mely az átellenben fekvő ház másodemeleti ablakából kandikált ki, még az sem volt képes közönyös állapotomból kiragadni. Pedig oly eszményi szépségű volt ez a gyönyörű aranyfürtű leányfej. Csak a feje látszott ki ugyan a nehéz damaszok ablakfüggönyök mögöl, de az a ragyogó égboltszínű szempár, melyből a földi menyország üdve sugárzott ki, az az aranyhullámu hajzat, mely hanyagul érdekes összevisszaságban folyt le habszínű testén, junói termetre engedtek következtetni. Nem voltam ugyan ismeretségben vele, annyi azonban tudtomra esett, hogy szédítő szépsége mellett még igen gazdag parthie is.

Apja miniszteri tanácsos volt s ez a kedvező körülmény, mely a mai protekciós rendszer mellett a gyors előmenetelnek elengedhetetlen kellékét képezi, delejes vonzó erőt gyakorolt különösen a házassaladó hivatalnok-

féle existenciákra. A leány, ugy látszik észrevett engem, mert elpirulva hirtelen eltűnt az ablakfüggönyök mögött. Még ezen tüneményszerű alak megjelenése sem rázott fel egyhanguságomból. Nem azért, mintha nőgyűlölő lettem volna. Nők iránt érzett rajongó tiszteletemnek fényes bizonyossága iróasztalom fiókjában levő iczi-piczi illatos rózsaszínű levélkék tengernyi halmazá, melyeket mind ideáljaimtól kaptam. Imádoztajaim száma már eddig is oly nagy, hogy neveikből képes lennék az abc-ét összeállítani. Így a sok közül az iczike-piczike Ellát emlittem fel. Ez a buzavirágzemű kis tündér szerelme a legédesebb volt, mig Dóraé nem volt oly tartós, a minek tulajdonképen az a nyalka huszárhadnagy volt az oka, ki elég gyorsan hódította el előlem a máskülönben könnyűvérű csapodár leányt. Legkellemetlenebb volt rám nézve a bogárfeketeszemű Gizike szerelme, ki oly makacsul ragaszkodott hozzám, hogy egész eredménytelenül magyaráztam neki a szerelmem tüzpróbáit. Nem értett meg a szegény, azért kénytelen voltam Gazi barátom kipróbált hódító képességét igénybe vennem, kinek elvégre sikerült is a szép angyalt hosszantartó hadjárat után a maga pártjára hódítani.

Minden ilyen illatos levélke, mely iróasztalom fiókjában van eltéve, egy-egy idillikus szerelmemnek megkapó rajza. Ezen kábitó illatu levélgyűjtemény egész tárházát rejtí magában a legváltozatosabb szerelmi történetkének s Ámor titkainak, melyekből alkalmaslag majd tisztelt olvasóim szíves engedelmével elmondok egyet-mást. A kezdő szerelmesek azt hiszem, szívesen veszik azt annyival inkább, miután rajzaim tanulmányozása közben alkalmuk leend megismerkedni a szerelmem összes neveivel, az eszményi szerelmem egyes megkapó nyilvánulásával. Ezen kedves emlékek egy ideig lekötve tartották lelkemet, de csak néhány perczig, mert a következő pillanatban újra beleestem a régi hangulatba. Látva végre, hogy sikertelenül fáradozom s régi jó kedvemem sehogy sem tudom visszaszerezni, cigarettára gyujtvá, végig nyujtozkodtam divánomon. A mint így, kék füstfelhőbe temetve, egész érzéktelenül, mit sem törődve a külvilággal heverészek egyszerre erős kopogás hallatszik szobám ajtaján

A kopogás hangja azonnal elárulta, hogy vendégem nem lehet más mint férfi. Én, ki a nőt évek hosszú

Solez Miksa, Mirka Károlyné, Hoznek Lajos lelkész, Szkalos 1 frtjával (6 frt), Kubinyi Andor főszolgabíró, Ráztóczy Pál, Klaniczay László, Veszely, Adamszky Géza, Malatinszky Frigyes, Fügely, Czavár, Czénor Andor, Karkusz, L. J. (5 frt 50 kr.), kik fogadják e helyütt a brézói egyházhívek s előjáróság hálas köszönetét.

Teljes tisztelettel egy jelen volt.

Rimabrézó, 1894. márczius 3.

A múlt hó 25-én községünkben megtartott templomszentelés, — melyen a hívek serege szüntől meg töltötte a renovált templomot, — valóban szép és emlékeztető ünnep volt egyházunknak. A templom történetét és az ünnepélyt t. szerkesztő urnak tett ígéretem folytán ezeken közlöm:

Az előbocsájtott hálaima után előadásom szövege azt tárgyazta, hogy évszázadok óta e helyre járt a hívek serege a szent evangéliumból épülni, s igen esékely lehet magyarázatban azon templomok száma, melyek korra nézve ezen mi rimabrézói templomunkkal versenyezhetnének. Hogy csak a mi Kishontunk egyházaira hivatkozzam, nyilvánvaló, miszerint valamennyinek, ugy a róm. katolikus, mint az evangéliumiaknak hívei évről-évre megünneplik templomaik építésének s megszentelésének évforduló emléknapiját, csupán ezen egyetlen rimabrézói egyház volt az, mely eddigelé ilyen örömmel nem ünnepelt, azon egyszerű oknál fogva, mivel sem a körén kívül álló történetekben, sem saját jegyzőkönyveiben avagy hagyományaiiban sehol nem talált nyomokat temploma eredetét s megszentelését illetőleg. — Bizony nagy bizonyíték ez a templom régisége mellett. Azon régiséget felderítő, eddigelé vastag vakolat alatt rejtett kőveket s napvilágra hozott évszámokat hívom tanúságra arra nézve, hogy megítéljük mily régen épültek e szent falak, melyeknek Szentelye napkeleti belső részében — középtű az alapok feletti nagy kőben 1047-dik szám látható vésvé, — melyről nem ok nélkül tételezem fel, hogy az építés évszámát jelöli. Tudjuk ugyanis hazánk történetéből, hogy azon évben hazánk uralkodói trónusán országló 4-ik király I. Endre idejében a kereszténység lett, de alattomban Hadurt imádó pogány őseink — Vátha vezérleté alatt fellázadván, a pogány vallás visszaállítására érdekében nagy vérontást vittek végbe országunkra, — de az erős kezű király leigázván a kegyetlenkedőket, említett évben Székes-Fehérvárra országgyűlést hívott egybe, melyen törvényt írt iktatva, hogy a magyar haza mindazon helységeiben, a hol 300 lélek található, templom építtessék a keresztény vallás szerinti isteni tiszteletek gyakorlására, — s a ki ezen törvény, illetve királyi s országos parancs rendelkezésének nem engedelmeskedik, vagy a templom építésénél közreműködését megtagadná fej és jószágvesztéssel büntetessék. — e törvény meghozatalának s a helybeli templom alapkövében bevésést — meggyőződésünk szerint a templom építésének évszáma tehát teljesen egy és ugyanaz.

Ezen évszámotól balra körülbelül 60 centiméternyi magasságban a nagy farsággal s több heti gondos munka után napvilágra hozhatott freskó körképek alatt a hepehupás, de igen finom vakolatban, illetve barnapiros festékben olvasható az 1120. és 1121-dik évszám, melyről egyháztörténetünk jelzi, hogy akkoron II-ik István királyunk alatt görög és olaszországi papok lőnek behíva hazánkba s így nem légből kapott a következtetés, hogy ezen templom isteni-tiszteleténél is görög vagy olasz papok lőnek alkalmazva, sőt hogy ugyanők festették a templom freskóit is — bizonyos az akkori helybeli — lehet az egész völgy felett hatalommal bíró — földes ur kívánatára avagy rendelkezésére, — mit a bevésve látható két év lefolyása alatt teljesítettek.

Ugyanazon keleti falban ugy a képek alatt, mint magokba a képekben számtalan felirat olvasható, melyek közül az egyik csak nagyító üveg segítségével kibetűzhető s latin nyelven azt adja elő, hogy 1209-ben — midőn II-ik Endre király a gácsországi zavargások lecsillapítása után az országba visszatérőben volt egy Petur

nevű lovag nagy éhségében e helység határában jölkött s felírta, — mely öröndetes körülményt — bejövén a templomba — bevészte egy kép festékébe s alája írta az ezerszeres hálát „mille deo gloria“ felkiáltással.

E templom régisége mellett bizonyítékul felhozható volna falainak minden építészeti szabályt figyelmen kívül hagyni látszó volta, — t. i. hogy a falak szélességileg szögleteikből nem futnak egymásba sehol derékszög alatt, — magasságilag pedig nem függőlegesek, hanem ferdek és hepehupások, míg részint a kezdetleges építési módoknak lehet tudni, részint a falak feletti elhajlott hosszú időknek, melyek alatt az építmény alászálva, eredeti alakját kénytelen kellett megváltoztatni.

A szentélyből a templom északi, most már főfala mellé áthelyezett s átépített kőalapzatú, de fatestű oltár hátának egyik sarokkőében szabályos nagy körben, annak belvilágába vont kisebb szabályos hármas körében 1331-dik évszámot olvashattam, bizonyos évet az építésnek, minthogy addig asztalnemű vagy más alacsony testű faoltár lehetett a templomban, mit azért vélek valószínűnek mivel a szentély keleti falában a többi ablakoknál sokkal magasabban tenyérnyi szélességű nyulánk ablak van a kőbe vésvé, melyet eredetileg aligha illesztettek volna oda, ha magas oltártest fedte volna el a világosságot, sőt azt hiszem azon magas és széles oltár a képeket is elzárta volna az ajtószelvények egyházhívek szeméi elől, mit semmi szín alatt nem akarhatott az, a ki a templom s kivált a szentély falait oly nevezetes képekkel díszítette fel. Szóval ezen oltár kiemelkedő része csak 1331-ben — Róbert Károly királyunk idejében építhetett — s az is nem csupán ezen egy fő oltár, hanem rajta kívül még más két mellékoltár, a templom északi fala két sarkában, ezen az oldalon, melyhez a mostani oltár helyezett, a mit Rimanovius János murányvári superintendens a Reformátia után kishonti egyházaink első vizitátora helyben 1596-ban felvett jegyzőkönyvéből olvashatunk, a ki feljegyeztette, hogy a „rimabrézói paróchia fedele bár lyukakkal teljes“ (teutum foraminibus plenum) de a templomban tetszetős ülapadok vannak s három oltár, melyek közül a főoltár, míg a hívek római katolikusok valának mise szolgálati, a két kisebb pedig esendes imádkozási helyül volt rendelve.

S hogy ezen oltár építésének említett évszáma, melynek becsé nem esőrből ha 1334-nek vagy 1337-nek olvassuk is, hitelt érdemlő, annak bizonyítékul szolgál ama nevezetes lelet, mely az oltártest köveinek szétszedése s az oltárnak a templom hajója északi falához áthelyezése alkalmával egy téglány alakú faragott kő vályúszűz üregébe helyezett fadóbozóból kezünkbe jutott. A fadóboz tartalma piros sodrott selyemzsinórkával gondosan leköttött s három hely-n tömjén vagy mirra pecsétcsékével lefoglalt csomagocska, melynek borítéka kávébarna színű, több helyütt molytette selyem darab. Ezen selyem borítékot ujnyi hosszúságú és szélességű két teljesen ép s egy molyosodni kezdő pergamen darabkát bontottunk ki, melyek eslejen erőteljes határozott vonásokkal írva van: „peplo brezoviensi“ (a brézói népnek) a másik némileg hibás pergamenen általunk el nem olvasható, véleményem szerint azonban Cirillikus vagy ó görög szép kerekded betűkkel egy szó valószínűleg név van felírva, alatta más sorban különféle, nagyobbbrészt szögletes alakzatokat ábrázoló vonások, melyek évszámot is jelenthetnek. Ezen pergamen fehér sodrott selyemzsinórkával sötét lilaszín, érdes tapintású selyem rongyoskákhoz van kötve, mely rongyoskákba két borsónyi nagyságú sűrű és apró likaes csontocska van göngyölve. A harmadik pergamenen — mely előbbihez hasonló módon piros selyem rongyoskákhoz van kötve, s az ugyancsak csontocskát tartalmaz (véleményem szerint praeparált mumia csontját, mert igen barna, tehát valamely megtartó erős szerrel beitatott „Elene Reginae“ (a tulajdonnév betűit híven másolom) „Ilona királynőnek“ t. i. teteme csontja felirat olvasható. Egyetlen Ilona nevű királynőt említ hazai történelmünk, az 1131—1141 években uralkodott s jezszeretlen Vak Béla királyunk nevént, kiről fel van jegyezve 48-ik szabadságharunk hallhatatlan emlékü vértanúinak városában Aradon, mely

könyörtelenül bánt el azon hatvannyolez magyar főúrral, kiket férje vakságának okozóul tartott. Ezen királynőről olvassuk, hogy az egyház és a pápai szék iránt szerzett számos érdemeinél fogva (valószínűleg III-ik Ince pápa által 1198-ban) szentté avatattott, s nem lehetetlen, sőt a pergamenen olvasható felirat szerint aggály nélkül elfogadható azon állítás, miszerint a lelet tárgyaként rendelkezésünkre álló doboz pergameneinek között csontocskák magának a szentté avatott Ilona királynőnek, s férjének Vak Béla királynak teteme csontjai. De ugyan ki magyarázhatja meg azt, mikép kerülhettek ezen nevezetes és becses ereklyé a mi szerény falucskánk kisdied templomának oltár köveibe? Hogy talán ez a mi kisdied Rimabrézónk nem volt mindig oly nagyon csendes s a világtól elfeledett pont mint ma napság? Bizony nem! Bár igen valószínű, hogy nagyságára s népessége számára nézve az előtt sem haladta meg jelenlegi állapotját, — s lakossága sem igen lehetett különb a mostaninál, — de nevezetessé tette földrajzi helyzete, hogy a Rimavölgy falvainak központjaként szerepelt, nevezetessé a Rimának itt mesterségesen felfogott arany pora, melyből az akkori Korona-Bányán — István Kalocsa bácsi érsek városában, — a mostani Rimabányán — arany-pénzt vertek, nevezetessé különösen a Szinyecz-hegy Brézó és Likér közötti egyik homlokzatán a még ma is „Zámcsiszko“ nevet viselő erdőborította sziklákon épült s említett „István“ Kalocsa bácsi érsek családja, majd „Széchy“ vagy másképp Kónya család ősi tulajdonát tevő nagy vár, mely völgyi társainál a Kezege és Zsaluzsány közti erdős magaslaton épült „Moosár“ nevű s a Sziklók feletti kopasz hegyen emelkedő „Maza“ váránál bizonyos nagyobb, s tagadhatatlanul áldásosabb szerepet játszott a vidék lakosságának anyagi és vallásérkölesi emelése tekintetében, mert míg amazok birtokosai felől hallgat a krónika, s neveikhez áldáskívánat nem igen fűződik, addig a brézói vár és falu egykori hatalmas tulajdonosáról nemcsak a századok óta fíról-fira átöröklött szájhagyomány beszél magasztalólag, hanem áldják őt az egyházak, melyeket annak idején mint kegyúr földekkel rétekel megajándékozott, sőt egyetlen fiának Brézó községe északi szelén favárban lakozó „Széchy“ vagy Kónya Jánosnak, a napolyi hadjáratból való szerencsés mögtérése alkalmából tisztán papi javadalmasra az összes tized adományozásával is felboldogított, — értem itt a nagy és áldott emlékü Széchy Tamás erdélyi vajdát, — ki bizonyos volt annyira nevezetes és befolyásos ur, hogy az ő kényuraságához tartozó — mintegy családi templom — ezen mi brézói templomunk oltárába a fent elősorolt történelmi becsű ereklyéket ki-szereshette, s mint a királyi ház rendíthetetlen hűségű elsőrendő hivatalnoká oda kegyeletes drága talizmánként elhelyeztette. — Egyszerűen hivatkozom Róbert Károly és Nagy Lajos királyaink uralkodásának 74. évéről (1308—1382) feljegyzett történetekre, hogy reá utalják Brézó egykori földes urának s jöltevőjének az országos ügyek intézésénél is vitt fontos szerepére, melyet különben velős rövidséggel egybefoglaló völgyünk történetének alapos készültsgű egykori tudós kutatója Kubinyi Péter, ki „Monumenta Kishonthenzy“ című 1816-ban írott s 1828-ban kiadott munkájában, a tiszolczi templom leírása fonálán ezeket jegyzi meg latin nyelven (én a hű fordítást közlöm.) A tiszolczi templom szentélye bejáratában a falon, közel a szöszék mellett látható ezen mi kishonti völgyünk felső része birtokosának s a tizedek adományozójának festett arczképe ily aláírással: „Magnific. D. Thomas Vojvoda, naturalis dominus A. 1340. in Tisolez, Nyustya, Rimabrézó, Rimabánya, Dotator Ecclesiarum.“

Ezen Tamás, erdélyi vajda aradi, barsi, szerémi főispán, Kúnok bírája, Hozmy és Solum várak parancsnoka (Castellanus), fia volt azon Kún László és Velencei Endre magyar királyaink alatt virágzott ősrégi családból származott Farkas mesternek. kinek tulajdonához tartozott Nógrádvármegyében Zechen vagy a mint most iratik Szécsény mezővárosa. Ezen Tamásnak — Pray tanúsága szerint Róbert Károly — miután a kalocsai érsektől (nyomós oknál fogva) elvette birtokait, nevezetesen pe-

során át állandóan tanulmányozom, rögtön tisztában voltam azzal, hogy a kopogás férfítől eredt.

A nő kopogása rendszeren halk s igen gyakran alig hallható neszben vész el. Ez is egyike azon sajátságoknak, mely a nő finom lelkületét s gyöngédségét jellemzi.

Mint mondtam, a kopogás erős volt, ugy férfi kézből származottnak kellett lennie. Csak most vallom be őszintén tisztelt olvasóimnak, hogy rossz kedvemnek tulajdonképeni oka az volt, hogy új ideálom, a kedves és aranyos kis Ida, kivel tegnap ismerkedtem meg, ma délután 2 órára ígért légyott-járól megfelelkezve, valahogy késett. Képzeltetik tisztelt olvasóim azt a kínos benyomást, melyet bennem ezen „erős“ kopogás kellett. Bosszusan ugrottam fel divánomról s oly szándékkal igyekeztem az ajtóhoz jutni, hogy bárki emberfia is legyen a tolakodó, egész röviden haza küldöm őt. Azonban gyakran a legerősebb elhatározás is csak pusztá szándék marad, melynek végrehajtása mindjárt a kivitel kezdetén zátonyra kerül. Így történt velem is.

Vendégemben Gázsira ismertem, ki jó és balsorsomban hű osztálytársam volt az életben. Kelletlenül ugyan, de egy kis megerőltetéssel sikerült őt nyájás arczczal fogadnom. Majd kérdőleg pillantva rá csodálkozásomnak adtam kifejezést, hogy őt ily időben, midőn irodájában íróasztala előtt kellene görnyednie, lakásomban látom. Gází, az Isten szerelméért mit művelsz, már megint oldalba rugtad az irodát? Ne félts engem Béla pajtás, ne busulj semmit, főnököm három napra elutazott, nekem meg ma egy csepp kedvem sines körmölni, így hát otthon maradtam. Gyere át hozzám, ott van Lajos ezimboránk, hármasban egy kis mohai spriczezer mellett eltöltjük valahogy az időt. Az aranyos Idácska szavai még most is bájos dallamként esengtek fülemben, azért szabadkoziam eleinte, azonban minden ellenkezésem hiába valónak bizonyult be, mert Gází kapacitálhatlan volt ma.

Már négy felé járt az idő s ő még nincs itt. Valami ügyes kőpé valószínűleg elhalászta előlem a kis csapodárt gondoltam magamban, bele nyugodva teljesen ezen legkevésbé sem várt kudarcba, Gází barátom rendelkezésére bocsátottam magam. Lakására érve Lajos barátunkat komoly munkában találtuk. Nagy buzgalommal áttott hozzá a borral telt palackok rendezgetéséhez. Az

asztalhoz letelepedve azonnal igénybe vettük házi gazdánk vendégszeretetét s már a harmadik pohárnál emelkedett hangulat uralkodott. Majd kifogyva a szóból, hozzáfogtunk a képes családi lapok tanulmányozásához. Gází barátunk mindjárt kezdetben nagy pech-cel játszott. Blank Bélára föltétlenül vesztett, sőt megesett vele az a malheur is, hogy quart ászra is bele bukott, lévén az ellenfelesének ugyanakkor hasonlóan quartja ászig, meg négy darab aduja.

Hallod-e te Gází — szólék épen akkor hozzá, a midőn egy vesztett rekontra financiaiális kötelezettségein tűnődve fizetett, te ugyan azt állított, hogy főnököd elutazott, de nekem egy különös előérzetem van, önkénytelenül is arra gondolok, hogy hátha a te főnököd valami közbejött akadály következtében otthon maradt s akkor a milyen pedans embernek ismerem, még arra is képes, hogy hennünket itt megleljen.

Ne aggódjál Béla, szóló Gází, főnököm tényleg elutazott, s ki van zárva teljesen a meglepetés. Ha pedig ezen esodaszamba menő rendkívüli eshetőség csakugyan bekövetkeznék, s ő közöttünk megjelenne, ugy negyediknek azt hiszem szívesen befogadjuk őt.

Azonban a fátum ugy akarta, hogy nekem legyen igazam. Epen rám került az osztás. Gází vette fel a játékok, mint rendszeren most is kapott kontrát, mire ő titkos diadalérzettel mondta ki a kontrát. S tényleg nyert volna, mert quartja volt ászig aduból. E közben azonban, a mire csak én gondoltam, tényleg bekövetkezett. Kitekinve ugyanis az ablakon mintegy 50 lépésnyi távolságban a főnököt pillantottam meg, a mint felénk tartva Gází lakása felé igyekezett. Eszrevette őt Gází is, s holtra ijedve kihullt a kártya a kezéből, s alig volt ideje, hogy cipőjét, ruháját levette, ágyba dobja magát. Bennünk t meg feljért, hogy betegséggel mentük őt. Az üvegeket és poharakat gyorsan eltakarítva az asztalról, Gází ágyánál telepedtünk le. Erre nyomban kopogás hallatszott az ajtón, s belépett a főnök méltóságtelesen. En előzőkenen eléje meuve üdvözöltem őt, majd az igazi részvét és sajnálkozás hangján adtam tudtára, hogy Gází barátunkat épen akkor, midőn a hivatalba készült felmenni, hirtelen szédülés fogta el, azért kénytelen volt otthon maradni. Mire a főnök, daczára annak, hogy máskülönbén igen pedans ember volt, megindító előadásom hatása alatt

részvételt közeledett Gází ágya felé. — Szegény Gází tényleg elég siralmasan nézett ki, falfehér arcz, veritéktől gyöngyözött homloka lízas állapotra engedett következtetni. Csak mi ketten Lajossal tudtuk, hogy Gází baja tulajdonképen milyen árúknak az eredménye. Barátom, szóló Gázsához a főnök, legyen nyugodt, a baj elmúlik, valószínűleg influenzába esett. Különbén házi orvosomat elküldöm önhöz. Mi Lajossal a homéri kacajzt alig bírtuk magunkba fojtani. Kedvem ezen legkevésbé várt komikus fordulatra visszatért. S alig hagyta el a főnök ur Gází lakását, a kaczagási roham teljes erejével tört ki rajtunk. Már folytatni akartuk a befejezetlen munkát, midőn belép a doktor s megvizsgálva a hirtelen ismét komolylyá változott Gází, nagymérvű áthűlést konstatait. Gyógyszert nem rendelt, mert a mint állította, a betegség még most a lefolyás első stádiumában van, s így nem tudhatja, hogy mivé fejlődhetik. Egyelőre Margit-víz használatát ajánlotta betegünknek. Előzőkenységének szép jelét adta a doktor azzal, hogy hazamenet beszólva B. kereskedésbe, az inással tíz üveg Margit-vízét küldött a betegnek. A mohai teljesen elfogyott, ugy a Margit-víznek nagy hasznát vettük. Bevettük közösen, persze borral vegyítve a Gázsinak szánt orvosságot. — Egész éjjel utáni két óráig szedtük a doktor eseppeit. Majd felezihelöde naza mentünk. Gází barátunk a bevett eseppek hatása alatt teljesen elázott.

Harmadnapra az emlékeztető nap után a doktor Gází barátunkat újra meglátogatta s a legnagyobb meglepetéssel vette észre, hogy a beteg tíz üveg Margit-víz elfogyasztása után, mint a makk oly egészséges. E felgyógyulást a doktor kőnolyan a Margit-víz gyógyhatásának tulajdonította, s ezen időtől kezdve a Margit-víz, mint hatásos gyógyszert betegjeinek nyugodt lelkiismerettel ajánlotta.

Gází barátom esete valahányszor csak eszembe jut, derült hangulatot kelt bennem, s a hányszor csak találkozom vele, mindig kőnozom őt azzal a kérdéssel: Gází pajtás, mikor utazik el megint a főnököd? — Erre ő bosszusan morog egyet, majd később ő is kaczag rajta.

mond jegyző és Kohn Albert ellenőr uraknak, kik tisztüket buzgón és lelkiismeretesen látták el, fáradozásukat megköszönöm. Szab. Rimaszombat város tek. tanácsának a teremdj felének elengedéseért, a kaszinó t. elnökének a terem díjtalan átengedéseért, özv. Miskolczy Istvánné urnónek egy elárutás végett ajándékozott tortáért, Lőkovicz Lipót urnak, a teremdisz díjtalan átengedéseért és mindazoknak, kik a tánczestély erkölcsi és anyagi sikerét megjelenésükkel és más uton előmozdították: a nőegylet és a rendező bizottság nevében e helyen mondok őszinte köszönetet Rimaszombat, 1894. márczius hó 6-án. Dr. Kármán Aladár Ernő, a rendező bizottság elnöke

Nyilvános nyugtázás. A jánosi-i dal- és olvasóegylet által az iskola javára február 25-én tartott s minden tekintetben szépen sikerült tánczmulatság alkalmával a nemes czél érdekében felülfizettek: Török Bálint 5 frt, Ragályi Gyula 5 frt, Csathó János 4 forintot; Sárközy Gyula, Borbély László, Lenkey István, Keszler Antal, Krausz Simon 2-2 forintot; Szipák István, Grosinger és Kohn, Tuba Bálint, Pongrácz Ernő, Török Sándor, Ruskay Gyula, Lovasányi Béla, Márton György, Lovasányi Zoltán, Molnár József 1-1 frtot, Turóczy Miklós 80 krt, id. Szőke Miklósné és Bódi János 60-60 krt, Samu István, Bódi István Mihalik Ilona és Kujniz Margit 50-50 krt, Bódi József 20 krt. — Fogadják a nemesszivű adakozók a szép czél iránt tanusított áldozat készségökért az egylet leghálásabb köszönetét.

Szerkesztői üzenetek.

L. J. urnak R-Brézó. Köszönjük Megkaptuk a folytatását is. K. J. Helyben. Igaza van. Tévedésből került a névsorba, de — bár sajnáljuk — idegen helyről jövő felszólalásra azt nem rektifikálhatjuk.

Felelős szerkesztő: Dr. KÁRMÁN ZOLTÁN

Magán-hirdetéseik.

Nyers selyem Bastruhákra alkalmas kelméket öltönyöként 9 frt 50 krért és jobb fajtájukat is — valamint fekete, fehér és színes selyemkelméket méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, kockázott, csikozott, mintázott és damaszott stb. minőségben (mintegy 240 fajtában és 2000 különböző szín s árnyalatban szállít; postabér és vámentesen a privátmegrendelők lakására HENNEBERG G. (es. kir. udvari szállító) selyemgyára ZÜRICHBEN. Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba ezimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Hónapos szoba.

Egy külön bejárattú — előszobából és tágas csinosan butorozott utcai szobából álló lakás — olcsón kiadó. Tudakozódhatni lehet lapunk szerkesztőségénél.

Hirdetmény.

150. sz. — Rimaszombat város árvaszékének 150/893. számú határozatával a kiskoru **Molnár Jolán** tulajdonát képező Jánosi 210. sz. telekjegyzőkönyvi ingatlanságnak önkéntes árverés utján eladása elrendeltetvén, annak a város közházánál megtartandó határnapul f. évi **martius hó 27-ik napjának d. u. 2 órája** kintüzetik, arra venni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az árverési feltételek addig is **Huszt Lajos** kiküldött árvaszéki előadó hivatalos helyiségében megtekinthetők.

Rimaszombat, 1894. márczius hó 2.

Szabó György, árvaszéki elnök.

Hirdetmény.

151. sz. — Rimaszombat város árvaszékének 151/894. számú határozatával **özv. Orbán Istvánné és társai** tulajdonát képező rimaszombati 17. számú telekjegyzőkönyvi ingatlanságnak szabadkézből eladására önkéntes árverés rendeltetvén, határnapul folyó évi **marczius hó 28-ik napjának d. u. 2 órája** tüzetett ki. — A venni szándékozók erről értesítettvén, azzal hivatnak meg, hogy a vételári feltételek addig is **Huszt Lajos** kiküldött árvaszéki előadónál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Rimaszombat, 1894. évi márczius 2.

Szabó György, árvaszéki elnök.

Hirdetmény.

173. sz. — Rimaszombat város árvaszékének 173/894. számú határozatával a kk. **Réthy Mária** tulajdonát képező Szentpétery-utcai ingatlanságnak önkéntes árverésen leendő eladása elrendeltetvén, annak a város közházánál esz-közlendő határnapjául f. évi **marczius hó 29 napjának d. u. 2 órája** kintüzetik, arra a venni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy a feltételek addig is **Huszt Lajos** kiküldött árvaszéki előadó hivatalos helyiségében megtekinthetők.

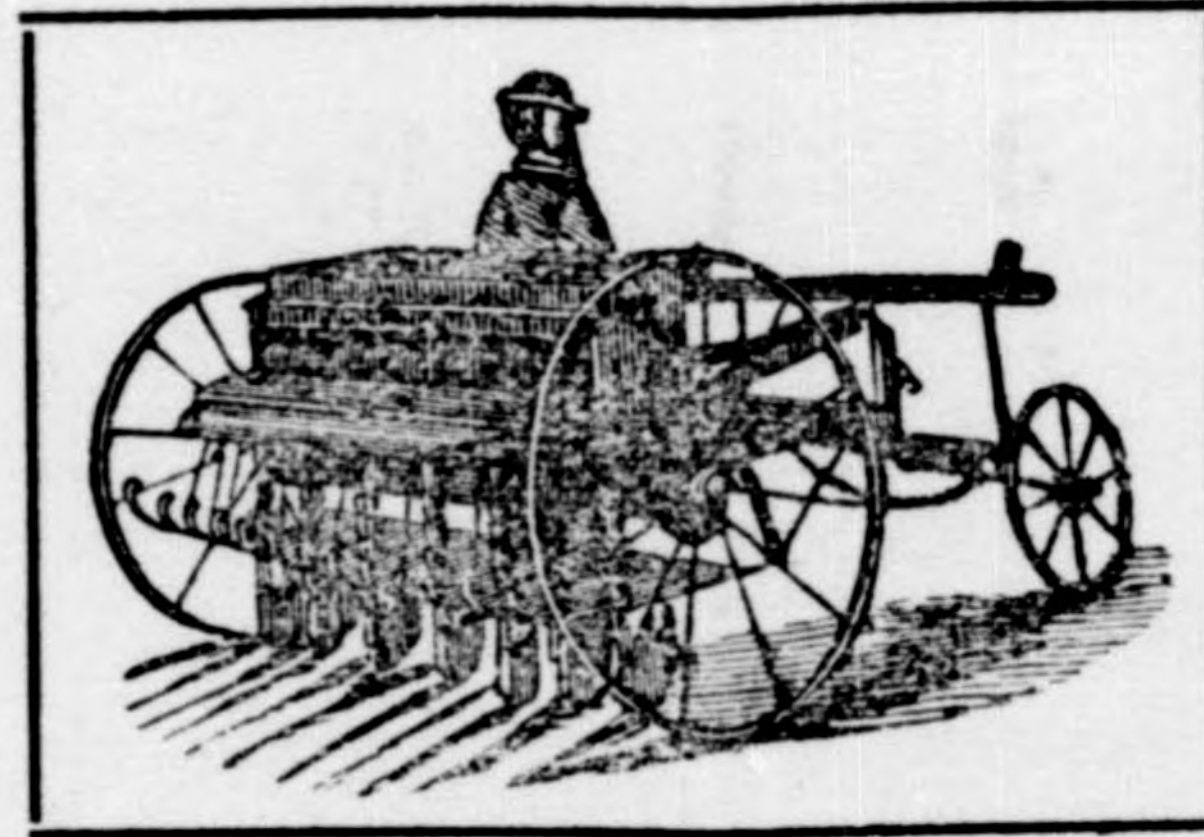
Rimaszombat, 1894. márczius hó 2.

Szabó György, árvaszéki elnök.

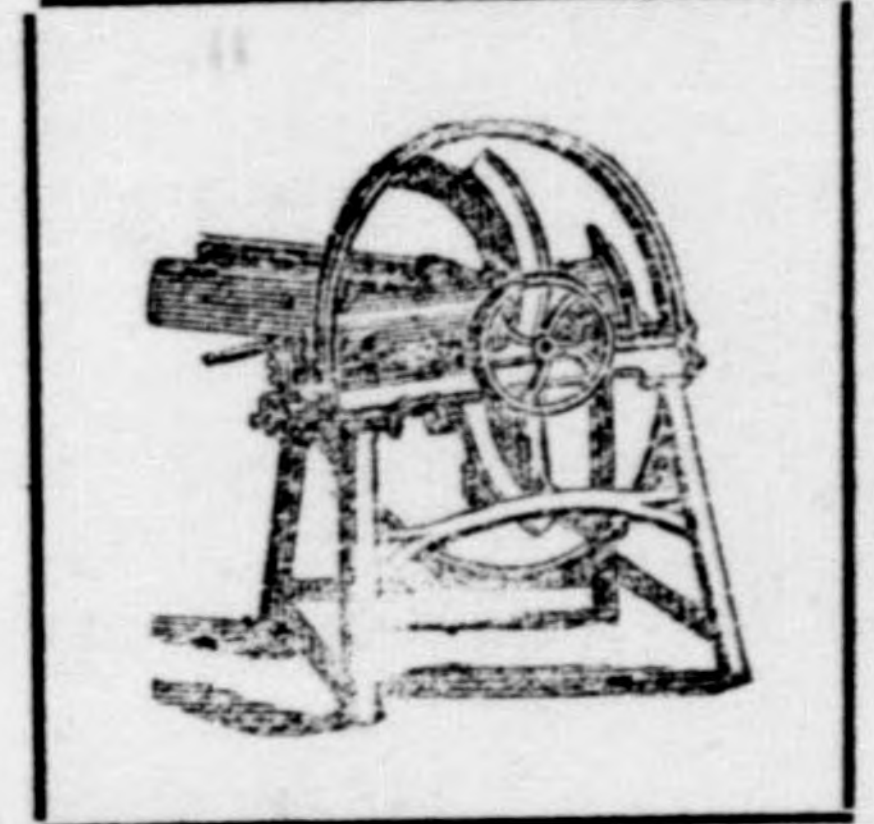
FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje Kassán, Vám-utca 12. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jó hírnevű gépeit, nevezetesen: 2-6

Sorvető gépeket,
Szórvető gépeket,
Ekéket, Boronákat,
Hengereket Lókapákat,
Tengeri morzsolókat,
Borsajtókat és szőlőűzőket;
továbbá mindennemű

Szivattyukat, gőzgepeket és gőzkazánokat. Szeszgyár-berendezéseket.

Gépeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban. Gazdasági gépeink képes-, valamint öntödénk gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Eladó

a Jánosi-utczára néző, mintegy 1000, esetleg 2000 ööl üres telek szabad kézből eladó **Róth Lajos** tulajdonosnál.

Eladó.

A Losonczy-utczában fekvő Danielisz-féle emeletes ház szabad kézből eladó. Értekezhetni: **Szontagh Károly és Dr. Zehery Istvánnal.**

Birtok.

Horkán (Gömörmege) egy regényes helyen fekvő lakház, mellékhelyiségekkel s hat hold kerttel (fele gyümölcsös, fele szántó) márczius hó 1-től igen olcsón bérbe adó, esetleg el is adatik 25 hold I. oszt. szántófölddel, 14 hold vágható erdővel s 4 hold réttel. — Bérelni vagy venni szándékozók értekezhetnek **Breznyay Károly** tanítóval **Fügén.**

Birtokbérbeadás.

Borsodvármegyei **Szendrőlád** község határában egy **352 magyar holdból** álló birtok — lakház és gazdasági épületekkel — azonnal bérbe adó.

Értekezhetni alólírokkal **Kassán**, Forgách-utca 13. sz. a. I. emelet.

Fáy Barnabás,
szolgabíró.

3-3

Hirdetmény.

58. szám. Alólírt bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a nagyrocezi kir. járásbírósnak 221. számú végzése következtében **Czibur Imre** jólsvai lakos ügyvéd által képviselt **Hering Samu, Zapotoczky Endre** és **Clottek István** mint Sumjác község volt urbéresek megbízottai javára **Grünmann Arnold** budapesti fakeskedő ellen 6600 db 3500 köbméter s 8000 forint értékű haszonfának árverés utján leendő eladása, a kereskedelmi törvény 347. 351. és 352 §-ai értelmében elrendeltetvén, annak a helyszínen Sumjác községben leendő eszközzésére **1894. évi márczius hó 30-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kintüzetik, és ahoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett haszonfát képező ingóságok készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Kelt Nagyrocezen, 1894. évi február 28.

Ecseghy József, kir. bírósági végrehajtó.

2000 kéve nád.

Az építőmester és vállalkozó urak ez uton értesítettnek, hogy **Dobfeneken** (u. p. Ajnácskő) **Rozinay György** urnál **2000 kéve nád** eladó. 3-3

Hirdetmény.

39. szám. — Alólírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszécsi kir. járásbírósnak 1894. évi 170 és 222. számú végzése következtében **dr. Genesy Samu** ügyvéd által képviselt az **első magyar ált. bizt. társaság** javára **Szentmiklóssy István** czinegési lakos ellen 162 frt 81 kr. s járuléka erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 550 frtra becsült sertésekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbírósnak 170. számú végzése folytán 162 frt 81 kr. tökekövetelés, ennek 1893. évi június hó 16. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 59 frt 75 krtban bíróilag már megállapított költségek erejéig Rimaszécseben leendő eszközzésére **1894. évi márczius hó 10-ik napjának délelőtti 11 órája** határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is elfognak adatni.

Kelt Rimaszécseben, 1894. évi február hó 23.

Salamon Béla, kir. bírósági végrehajtó.

Gőzcséplőgépek.

Alólírott tisztelettel hozza a nagyérdemű gazdaközönség tudomására, hogy rimaszécsi gépműhelyében

egy 2½ lőerejű gőz-cséplőgép,
egy 3 lőerejű gőz-cséplőgép és
egy 5 lőerejű gőz-cséplőgép teljesen

felszerelve, kedvező feltételek mellett eladók; e gépek a legjobb állapotban vannak, mivel azok 1893. évben lettek vásárolva és csakis egy cséplési idényen használva.

Azonkívül ugyanott eladó két **tizedes mérő** 500 klgr. mérő képességgel, valamint két **víz-fecskendő.**

Vásárolni kívánók forduljanak **Rimaszécseben**

Stiller Gusztáv,
géptulajdonoshoz.

A Borries-féle uradalmak igazgatóságának Eckendorfban (Észak-Németországban) tudomására jövőn, hogy **eckendorfi répamag több helyről mint eredeti vagy javított ajánlatik. Kötelességének tartja tehát nevezett igazgatóság a gazdaközönség érdekében köztudomásra hozni, hogy**

eredeti

eckendorfi takarmányrépamag

valódi minőségben

Ausztria-Magyarországban csakis

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedésében **BUDAPESTEN**

kapható, a mennyiben az eckendorfi uradalmak mint ez ében, úgy 1898. évig csak egyedül ezen czégnek fognak répamagot szállítani, mely czég az erre vonatkozó árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve megküldi.